

International Accounting Standards Board

تبادل بهتر اطلاعات در گزارشگری مالی

در سخنرانی ارائه شده در چهاردهمین سمینار بین المللی کمیته بیانیه های حسابداری برزیل (CPC) که در ۹ نوامبر ۲۰۱۷ برگزار شد، هانس هوگروست (Hans Hoogervorst)، رئیس هیئت استانداردهای بین المللی حسابداری (IASB)، به بحث درباره چگونگی بهبود تبادل اطلاعات در گزارشگری مالی، پشتیبانی از استقرار استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی و نقش هیئت استانداردها در گزارشگری گسترده تر بنگاه می پردازد.

ترجمه: زهرا نخبه فلاح

خانمها و آقایان، همکاران استاندارددگذار،

آخر هفته را در ریودوژانیرو گذراندم. ریو شگفت انگیز و زیبا است. به سراسر جهان سفر و از بیش از ۶۵ کشور بازدید کرده ام، اما هرگز شهری به زیبایی و شگفت انگیزی ریو ندیده ام. اما اکنون زمان کار است و به همین دلیل، امروز در سائوپائولو هستیم. سائوپائولو قلب اقتصادی برزیل است و بودن در این شهر پویا، همیشه لذت بخش است.

سخنرانی در چهاردهمین سمینار کمیته بیانیه های حسابداری برزیل، لذت خاصی دارد. برزیل سالهای زیادی است که به فعالیت هیئت استانداردهای بین المللی حسابداری ملحق شده است و مشارکت فعالی در گروه های مختلف نظرخواهی و مشورتی ما دارد (کمیته مشورتی بازارهای سرمایه^۱، هم نشینی جهانی تهیه کنندگان گزارش^۲، شورای مشورتی استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی^۳، هم نشینی مشاوره استانداردهای حسابداری^۴). برزیل نیروی پیشرو در حرکت امریکای لاتین به سمت پذیرش استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی بوده است. ماه گذشته، از ملاقات با گروه بزرگ اعزامی از برزیل در گردهمایی سالانه استاندارددگذاران سراسر جهان در لندن، خوشحال شدم. همواره، اظهارنظرهای روشنگرانه ای از برزیل دریافت می کنیم. این بسیار

International Accounting Standards Board

مهم است؛ زیرا باید مطمئن شویم که استانداردهای ما به طور مناسبی در تمام نقاط جهان استفاده می شوند. می خواهیم سه موضوع را در سخنان امروز خود پوشش دهیم. اول اینکه درباره کار اصلی هیئت استانداردها، یعنی تبادل بهتر اطلاعات در گزارشگری مالی، صحبت خواهیم کرد. دوم اینکه درباره چگونگی پشتیبانی ما از استقرار و به کارگیری استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی، صحبت خواهیم کرد. در آخر، به نقش هیئت استانداردها در گزارشگری گسترده تر بنگاه اشاره می کنم (به عبارت دیگر، گزارشهایی که فراتر از صورتهای مالی است). البته اشاره به این موضوع در انتهای بحث، به معنای بی اهمیت بودن آن نیست.

تبادل بهتر اطلاعات در گزارشگری مالی

همان طور که به خوبی مطلع هستید، هیئت طی چند سال اخیر استانداردهای مهمی تدوین کرده است: **استاندارد بین المللی گزارشگری مالی شماره ۹ (IFRS 9)** با عنوان «ابزار مالی»، **استاندارد بین المللی گزارشگری مالی شماره ۱۵ (IFRS 15)** با عنوان «درآمد حاصل از قرارداد با مشتریان»، **استاندارد بین المللی گزارشگری مالی شماره ۱۶ (IFRS 16)** با عنوان «اجاره ها» و **استاندارد بین المللی گزارشگری مالی شماره ۱۷ (IFRS 17)** با عنوان «قراردادهای بیمه». شرکتها در سراسر جهان، به شدت مشغول استقرار این استانداردهای مهم و دور از دسترس هستند. می دانیم که اعضای ما برای انجام این تغییرهای بزرگ به زمان نیاز دارند و نمی توانیم با سرعت بالا به تدوین استانداردهای جدید و مهمی که موجب تحول در نحوه گزارشگری شرکتها می شود، ادامه دهیم. جهان به یک دوره آرامش نیاز دارد.

با این حال، این دوره آرامش به این معنی نیست که هیئت استانداردها می تواند به تعطیلات طولانی ادامه دهد. در حالی که احساس می کنیم در حال حاضر استانداردهای خوبی وجود دارند که بخش عمده تراکشنها را پوشش می دهند، به همان اندازه نیز روشن است که اکنون موارد زیادی برای بهبود گزارشگری مالی وجود دارند.

محور اصلی برنامه کاری فعلی ما، تبادل بهتر اطلاعات در گزارشگری مالی است. این موضوع، فعالیت ما در سالهای پیش رو را هدایت خواهد کرد. همانطور که از نام آن مشخص است، هدف از این کار، بهبود اثربخشی تبادل اطلاعات گزارشگری مالی است. این موضوع را باید بپذیریم که شرکتها گاهی اوقات گزارشگری مالی را فعالیتی در راستای رعایت بیش از حد قوانین و مقررات می دانند. گاهی اوقات، سرمایه گذاران معتقدند صورتهای مالی عملکرد را به شیوه ای نمایش می دهد که به اندازه کافی شفاف نیست. اطلاعات ارزشمند، غرق در افشای بیش از حد داده های مالی می شود که به شیوه های نادرستی سازماندهی و ارائه شده است. استانداردهای ما تاحدودی برای کاهش این رخداد می باشد. واقعیت این است که استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی، کمتر به نحوه ارائه صورت سود و زیان پرداخته است. درآمد را تعریف می کنیم، سود یا زیان را تعریف می کنیم، اما بین این دو، چیزهای زیادی را تعریف نمی کنیم.

به این دلایل، به جای تدوین استانداردهای جدید و مهم با تمرکز بر شناخت و اندازه گیری، ترجیح می دهیم برای ارائه و شکل بندی بهتر اطلاعات در صورتهای مالی، اولویت قائل شویم.

International Accounting Standards Board

بنابراین، موضوع تبادل بهتر اطلاعات از لحاظ حرفه به چه معنا خواهد بود؟

پیشنهادمان این نیست که اطلاعات ارائه شده را کاهش یا به طور چشمگیری افزایش دهیم؛ اما قصد داریم چگونگی ارائه این اطلاعات، چگونگی گروه بندی آنها و شکل دسترسی به آنها را بررسی کنیم. هدف این است که اطمینان حاصل کنیم شرکتها می توانند به طریقی شفاف، هدفمند و یکنواخت، عملکرد خود را به صورت بهتری از طریق صورتهای مالی توضیح دهند.

بخش اصلی این کار، پروژه صورتهای مالی اساسی است. این پروژه توان دارد که باعث بازسازی «منظر صورتهای مالی» شود. امروزه، از شرکتها می خواهیم درآمد و سود یا زیان را در صورت سود و زیان گزارش کنند؛ اما خیلی چیزهای دیگر را نمی خواهیم. می دانیم که سرمایه گذاران به دریافت اطلاعات ساختاریافته و با تفکیک بیشتر، تمایل دارند.

بحثهای کنونی هیئت بر این موضوع متمرکز شده است که آیا باید سود قبل از کسر بهره و مالیات را تعریف کنیم یا خیر. سود قبل از کسر بهره و مالیات، یک جمع فرعی نزدیک به سود عملیاتی است و عملکرد شرکت را مستقل از تأمین مالی نشان می دهد. این جمع فرعی به وسیله بیشتر شرکتها گزارش می شود؛ اما می دانیم که سود قبل از کسر بهره و مالیات هر شرکتی ممکن است بسیار متفاوت از شرکت دیگر باشد. بنابراین، در حال بررسی امکان تعریف سود قبل از کسر بهره و مالیات (یا چیزی شبیه به آن) به شیوه ای هستیم که مقایسه پذیر و شفاف باشد.

همچنین، شرکتها تمایل دارند جمعهای فرعی از سود ارائه کنند که بابت اقلام غیرمستمر تعدیل شده باشند. این تعدیلهای ممکن است برای به دست آوردن تصویری روشنتر درباره تداوم سود مفید باشند؛ اما به طور معمول، تصویری امیدبخش از عملکرد شرکت ارائه می دهند. بنابراین، در صدد ایجاد رهنمودهایی برای ارائه چنین سودهای تعدیل شده ای خواهیم بود. به عنوان مثال، می توانیم تعیین کنیم که اگر شرکتی بخواهد هزینه ای را به صورت غیرمستمر ارائه کند، این موضوع باید با افشای چندساله همراه باشد.

فعالیت دیگری که با عنوان تبادل بهتر اطلاعات انجام می شود، کار هیئت استانداردها در زمینه افشا است. **آمارو گومز (Amaro Gomez)**، یکی از همکاران عضو هیئت استانداردها، امروز این موضوع را دقیق تر بررسی خواهد کرد؛ بنابراین تنها به اظهارنظرهای کلی اکتفا می کنیم. کسانی که پیگیر فعالیتهای ما هستند، می دانند که این حوزه جدیدی برای ما نیست. پیش از این در سال ۲۰۱۴، **استاندارد بین المللی حسابداری شماره ۱ (IAS 1)** را اصلاح کردیم تا روشن شود که فقط اطلاعات با اهمیت باید در صورتهای مالی ذکر شوند.

در سال ۲۰۱۷، این پروژه را به پیش بردیم. برای کمک به شرکتها در قضاوت درباره اهمیت، بیانیه رویه حرفه ای درباره اهمیت را منتشر کردیم. می دانیم این ممکن است پیچیده باشد. قضاوت در مورد اینکه آیا چیزی با اهمیت است یا خیر، مهم است؛ زیرا مشخص می کند که آیا اطلاعات باید در صورتهای مالی گنجانده شود یا خیر؟ این رهنمود همچنین باید به شرکتها کمک کند تا در هم ریختگی را از صورتهای مالی خود دور کنند.

یکی دیگر از ابزار سودمند که در سال جاری منتشر شد، گزارشی است که نشان می دهد چگونه تعدادی از شرکتها افشای خود را بهبود داده اند. همه این شرکتها، مسیری را پیش گرفته اند که استفاده از یادداشتهای همراه صورتهای مالی را به منظور استفاده سرمایه گذاران و دیگران، آسان سازند. این گزارش دارای تصاویری است که قبل و بعد را نشان می دهد. همچنین، روشن می سازد که گامهای

International Accounting Standards Board

به نسبت کوچک، ممکن است تفاوت‌های بزرگی ایجاد کند. امیدوارم که این گزارش الهام‌بخش و مشوق شرکت‌های دیگر برای شروع پروژه‌های بهبود خود باشد. شکی نیست که قالب‌بندی، زبان روشن، ساختار منطقی و نمودارهای حاوی اطلاعات مفید ممکن است به مردم کمک کنند تا بدانند که شرکت از لحاظ مالی در چه وضعیتی است.

سومین و آخرین موضوع با عنوان تبادل بهتر اطلاعات، کار در دست انجام هیئت استانداردها به منظور اطمینان از داشتن **دانشنامه استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی**^۵ مناسب است که امکان برچسب‌گذاری الکترونیکی اطلاعات مالی مبتنی بر استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی را فراهم می‌سازد. داده‌های مالی بیشتر و بیشتری به صورت الکترونیکی، استفاده می‌شوند. به عنوان استانداردارگذار بین‌المللی، مجبوریم این را در نظر گرفته و اطمینان حاصل کنیم که به استفاده الکترونیکی از اطلاعات مالی کمک می‌کنیم. به همین دلیل است که همچنان به گسترش دانشنامه استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی ادامه می‌دهیم. مقررات‌گذاران در حال شروع به الزامی کردن استفاده از دانشنامه ما هستند (برای نمونه، مرجع بورس‌ها و بازارهای اروپا^۶ و کمیسیون بورس و اوراق بهادار^۷ در آمریکا).

در کل، امیدواریم که این کار در زمینه تبادل بهتر اطلاعات، سبب ساده‌سازی استفاده از صورتهای مالی و ارائه اطلاعات مفید بیشتر در آنها شود. به عبارت دیگر، به ابزار تبادل بهتر اطلاعات تبدیل شود.

حمایت از استقرار و تداوم به‌کارگیری استانداردها

اکنون اجازه دهید به موضوع استانداردهایی که پیش از این تدوین کرده‌ایم، بازگردم. یک اولویت اصلی ما این است که مطمئن شویم در استقرار استانداردها، به حوزه‌های گزارشگری کمک می‌کنیم. هم‌زمان با کمک به استقرار استانداردهای جدید، از به‌کارگیری استانداردهای موجود حمایت می‌کنیم. تداوم به‌کارگیری استانداردهای ما نیز مهم است.

می‌خواهم به‌طور خلاصه در مورد چگونگی انجام این کار صحبت کنم.

در گذشته، فقط به تدوین استانداردها می‌پرداختیم و سپس اعضا باید خود با آنها کنار می‌آمدند؛ اما «تدوین استاندارد و رها کردن شرکتها»، مربوط به گذشته است. نسبت به گذشته، تلاش بیشتری برای حمایت از استقرار استانداردها می‌کنیم و کارمندان بیشتری برای حمایت از استقرار در نظر گرفته می‌شود. همچنین، بخش بزرگی از مرکز اطلاع‌رسانی اینترنتی را به استانداردهای جدید اختصاص داده و فعالیتهای آموزشی بیشتری را سازماندهی می‌کنیم. در ضمن، برای استانداردهای پیچیده‌ای مانند شناخت درآمد و بیمه، گروه **پشتیبان انتقال (TRG)** را راه‌اندازی کرده‌ایم؛ اینها انجمنهایی برای بحث درباره مسائل استقرار در فرایند پیاده‌سازی استانداردها هستند.

کمیته تفسیر استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، نقشی اصلی در تداوم به‌کارگیری استانداردهای ما دارد. همانطور که می‌دانید، کمیته تفسیر، گروهی است متشکل از تهیه‌کنندگان صورتهای مالی، حساب‌رسان، دانشگاهیان و مقررات‌گذاران که در حال حاضر به وسیله **سو لوید (Sue Lloyd)**، نایب‌رئیس هیئت استانداردها، اداره می‌شود. وظیفه کمیته این است که به پرسشهای مربوط به استقرار و به‌کارگیری که در حرفه مطرح می‌شوند، رسیدگی کند. هرکس می‌تواند یک پرسش به کمیته برای بررسی ارائه دهد و نتیجه

International Accounting Standards Board

آن، ممکن است اصلاح استاندارد یا یک تفسیر باشد. با این حال، بسیاری از پرسشهایی که به کمیته ارائه می‌شوند، به تدوین استاندارد نیازی ندارند. اگرچه کمیته به نام کمیته تفسیر خوانده می‌شود، اما خیلی بیشتر از تهیه تفسیر عمل می‌کند. اگر کمیته به این نتیجه برسد که پاسخ به پرسش مطرح شده ممکن است در استاندارد یا استانداردهایی یافت شود، گزارشی منتشر می‌کند که تصمیم جلسه نامیده می‌شود. تصمیمهای جلسه ممکن است فوق‌العاده مفید باشند؛ زیرا حاوی اطلاعات آموزشی هستند که توضیح می‌دهند چگونه شرکتها باید الزامها را به کار گیرند. این تصمیمهای جلسه، همه در مرکز اطلاع‌رسانی هیئت استانداردها و همچنین در کتاب سبز (Green Book) در دسترس است. کتاب چایی که حاوی تمام استانداردها، نمونه‌ها و غیره است. کمیته تفسیر، کمیته‌ای مهم است؛ زیرا در به‌کارگیری یکنواخت استانداردهای مبتنی بر اصول در سراسر جهان، نقش اصلی را ایفا می‌کند که برای رسالت هیئت استانداردها، محوری است.

گزارشگری گسترده‌تر بنگاه

امروز به عنوان آخرین نکته در سخنرانی خود، می‌خواهم در مورد گزارشگری بنگاه یا به معنای وسیع‌تر آن، صحبت کنم. می‌دانم که این، موضوع مهمی در برزیل است. چندین شرکت برزیلی در برنامه آزمایشی شورای بین‌المللی گزارشگری یکپارچه (IIRC) شرکت کردند؛ صندوقهای بازنشستگی برزیل از سال ۲۰۰۹ ملزم شده‌اند که اعلام کنند در اقدامهای سرمایه‌گذاری خود، مسائل اجتماعی و زیست‌محیطی را در نظر می‌گیرند؛ و مرجع نظارتی، شرکتها را از سال قبل ملزم کرده است که اطلاعات زیست‌محیطی و اجتماعی را «گزارش یا توضیح» بدهند. اغلب از هیئت استانداردها درباره نقش ما در این موضوع پرسیده می‌شود. برخی مایلند هیئت استانداردها نقش اصلی‌تری در تلاش برای ایجاد یکنواختی در بسیاری از استانداردهای پایداری داشته باشند. اجازه دهید این موضوع را روشن کنم که قصد نداریم به حوزه گزارشگری زیست‌محیطی و پایداری ورود کنیم. این تخصص ما نیست. نقش آفرینان زیادی وجود دارند. وظیفه ما گزارشگری مالی با تمرکز بر مشارکت‌کنندگان بازارهای سرمایه، یعنی سرمایه‌گذاران و بستانکاران بالقوه است و این وظیفه، همچنان باقی خواهد ماند. اما هیئت می‌داند که گزارشگری مالی، محدودیتهایی دارد. عناصر زیادی برای ارزش آفرینی وجود دارند که برای سرمایه‌گذار مهم هستند؛ اما در صورتهای مالی به اندازه کافی قابل ارائه نیستند. سرمایه‌گذاران نیاز دارند الگوی کسب‌وکار شرکت و راهبرد آن را برای ارزش آفرینی در درازمدت، بدانند. آنها نیاز دارند داراییهای نامشهودی را که برای الگوی کسب‌وکار آنها حیاتی‌اند، بدانند. بله، مسائل پایداری نیز ممکن است برای ارزش آفرینی در درازمدت در صنایع خاص، مهم باشند؛ برای مثال، صنایع معدن و خودروسازی را در نظر بگیرید. چون اندازه‌گیری داراییهای نامشهود بسیار دشوار است، چنین موضوعهایی بیشتر در بخش تفسیر مدیریت از گزارش مالی آورده می‌شوند. آگاهی ما از محدودیتهای گزارشگری مالی، یکی از دلایلی است که سبب شد هیئت بیانیه غیرالزامی رویه حرفه‌ای درباره تفسیر مدیریت (MCPS) را در سال ۲۰۱۰ منتشر کند. این بیانیه رویه حرفه‌ای، مدیریت را تشویق می‌کند که برای صورتهای مالی چارچوب

International Accounting Standards Board

تهیه کند و درباره ماهیت کسب و کار، هدفها و راهبردها، منابع مهم مالی و غیرمالی، ریسکهای اصلی مالی، عملیاتی، تجاری و راهبردی، شاخصهای عملکردی و اطلاعات مربوط به چشم انداز شرکت گزارش دهد.

با این حال، از سال ۲۰۱۰ تا به حال پیشرفت زیادی در این زمینه صورت گرفته است. سرمایه گذاران بیشتر به دنبال گزارشگری یکپارچه‌ای هستند که بر ارزش آفرینی در درازمدت تمرکز کند و بر ارتباط، برای نمونه درباره چگونگی تأثیر پیشرفتهای بیرونی بر راهبرد شرکت، بیشتر تأکید داشته باشد. چند سند مهم تهیه شده‌اند که فکر کردن به گزارشگری یکپارچه را بیشتر گسترش داده‌اند (برای نمونه، چارچوب گزارشگری یکپارچه که از سوی شورای بین‌المللی گزارشگری یکپارچه تدوین شده است).

روشن است که افراد روز به روز آگاهتر می‌شوند که محدودیتهای زیست‌محیطی و اجتماعی، بر ارزش آفرینی در درازمدت تأثیرگذارند. تشکیل گروه ویژه افشای مالی مرتبط با آب و هوا (TFCFD) از سوی هیئت ثبات مالی (FSB)، نمونه چشمگیری از این روند است. بیانیه حرفه‌ای درباره تفسیر مدیریت، در زمینه این مسائل سکوت کرده است. به دلیل تغییرهای رخ داده در سالهای اخیر، هیئت در حال بررسی این موضوع است که آیا باید بیانیه رویه حرفه‌ای خود را با توجه این تحولات به روزرسانی کنیم یا خیر؟

سخنان پایانی

می‌خواهم دوباره از همه افراد در برزیل، برای مشارکت فعال در کار هیئت استانداردها تشکر کنم. لطفاً به این مشارکت ادامه دهید و مطمئن باشید برزیل در همه سطوح سازمان ما نماینده دارد. برزیلی‌ها در هیئت امنای بنیاد استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی، در سازمان مشورتی رسمی (شورای مشورتی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی)، در هیئت نظارت که بر کار هیئت امنای نظارت می‌کند و دیگر گروه‌های مشورتی و هم‌نشینیهای بحث و گفت‌وگو، حضور دارند.

در ماه آینده، گروه اقتصادهای نوپدید (EEG) به برزیل خواهند آمد؛ بنابراین برخی از همکارانم برای بحث بیشتر، دوباره به اینجا می‌آیند.

امیدوارم سمینار خوبی داشته باشید. سپاسگزارم.

پانوشته‌ها:

- 1- Capital Market Advisory Committee (CMAC)
- 2- Global Preparers Forum (GPF)
- 3- IFRS Advisory Council
- 4- Accounting Standards Advisory Forum (ASAF)
- 5- IFRS Taxonomy
- 6- European Securities and Market Authority (ESMA)
- 7- Securities and Exchange Commission (SEC)

منبع:

IASB Chair's Speech at International Accounting Seminar in Brazil, www.ifrs.org, 2017